

ตีความผิดไป

เราเคยได้ดูข่าวในช่วงระยะเวลาหนึ่งว่า มีการคุมขังผู้ที่มีบทบาททางการเมือง หรือเคลื่อนไหวทางการเมืองไว้ในเขตทหาร ก็มีผู้ที่อยากรู้จำนวนคนที่ได้รับเชิญให้ไปปรับทัศนคติในเขตทหารว่ามีจำนวนเท่าใด จึงใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสาร

คุณหอมมีหนังสือถึงผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ขอข้อมูลสถิติผู้ต้องขังและผู้คุมขังภายในเรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรี ทั้งที่ยังอยู่และปล่อยตัวไปแล้วระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๕๘ ถึงปัจจุบัน เพื่อใช้จัดทำรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ได้แก่ จำนวนผู้ต้องขังและเคยถูกคุมขังทั้งหมด และฐานความผิด จำนวนพลเรือน จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นผู้ต้องขังและเคยถูกคุมขัง จำนวนผู้คุม จำนวนเจ้าหน้าที่ทหารที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้คุมพิเศษ รวม ๕ รายการ สิ่งที่คุณหอมขอจะครบ เห็นอะไรใหม่กว่าอะไร ที่ขอก็เนื่องมาจากกระทรวงยุติธรรมได้มีคำสั่ง เรื่อง กำหนดอาณาเขตเรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรี โดยกำหนดให้พื้นที่เขตทหารแห่งหนึ่งเป็นสถานที่คุมขังและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในคดีเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐและคดีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครมีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า ข้อมูลข่าวสารที่ขอกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ และเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การจะเปิดเผยต้องได้รับหนังสือยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน คุณหอมจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการประชุมของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คุณหอมได้ชี้แจงว่าเป็นหัวหน้าศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน ต้องการตรวจสอบว่า ผู้ที่ถูกคุมขังในคดีความมั่นคงมีคดีอะไรบ้าง จำนวนผู้ที่ถูกคุมขังและจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้คุม ตามที่ปรากฏในคำขอ ซึ่งก็ขอข้อมูลที่เป็นสถิติเท่านั้น ไม่ได้ขอทราบรายชื่อกลุ่มบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามก็ไม่ใช่ข้อมูลส่วนบุคคลแน่นอน และขอเพื่อนำไปจัดทำรายงานที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ในส่วนของผู้แทนเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครได้ชี้แจงต่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ในประเด็นเดียวกับหนังสือที่ได้ตอบแจ้งคุณหอมไปแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่คุณหอมมีคำขอเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถิติของผู้ที่ถูกคุมขัง หรือเคยถูกคุมขัง พร้อมฐานความผิด จำนวนผู้คุมทั้งหมด และจำนวนผู้คุมที่เป็นเจ้าหน้าที่ทหาร จึงไม่ใช่ข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ และการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสถิติก็ไม่น่าจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศตามมาตรา ๑๕ (๑) การที่ไปตอบปฏิเสธด้วยเหตุผลอย่างนั้น คณะกรรมการฯ ไม่เห็นด้วย คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จึงมีคำวินิจฉัยให้เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ให้แก่คุณหอม

ชัดเจนแล้วครับว่า คุณหอมขอข้อมูลข่าวสารที่เป็นสถิติตัวเลข หรือตารางที่หน่วยงานน่าจะทำได้และจัดทำไปแล้ว หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(สค ๑๙๔/๒๕๕๙)